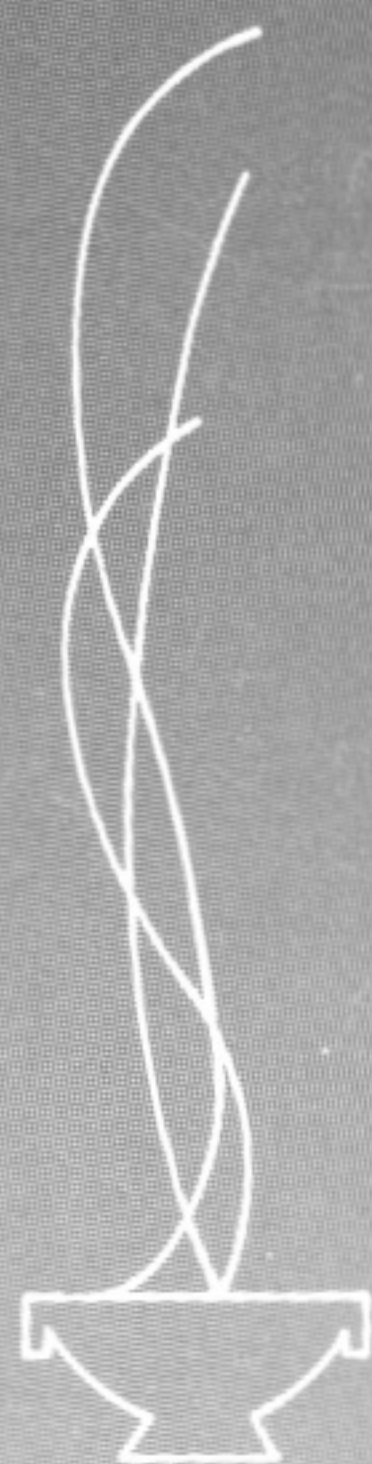

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 2ο

Απριλιος — Ιουνιος 1988

Τριμηνιαία έκδοση
του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑ»
ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Κ. Καλανταρίδου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 6714371 - 6714340

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές	_____	1000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές	_____	500 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες		
Βιβλιοθήκες	_____	1500 δρχ.
Εξωτερικό	_____	15 \$
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ		170 δρχ.

1. Η Νοσηλευτική και οι 38 Ευρωπαϊκοί στόχοι για ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ Συνέχεια από το προηγούμενο. Παραρτήματα 1 και 2 - Βιβλιογραφία. Μετάφραση Ρ. Σάσση, Κ. Καλανταρίδου.....	47
2. ΣΤΟΧΟΙ της «ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ». Η σημασία τους για τις Νοσηλεύτριες και Μαιές. Μετάφραση Ρ. Σάσση, Σ. Παπαμικρούλη.....	60
3. Ενημέρωση - Υπ. Απ. Α4/203, ΦΕΚ 106, τεύχος Β.25-2-1988 Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση τίτλου ειδικού Νοσηλευτή.....	73
- Υποτροφία ICN/3Μ.....	78

CONTENTS

1. Nursing and the 38 European Regional Targets for Health for All. Annexes 1 and 2. Further Reading. Nursing Unit WHO/EURO 1986. Translation R. Sassi K. Kalandaridou....	47
2. Targets for Health for All. Implications for Nursing/Midwifery. Nursing Unit WHO/EURO 1986. Translation R. Sassi S. Papamicrouli.....	60
3. Announcements - Ministerial Decision regarding Specialization for Nurses in Medical, Surgical Paediatric, Psychiatric Nursing M.D. A4/203, Government Gazette No 106/B/25-2-88.....	73
- ICN/3M Scholarship for the year 1989.....	78

**ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ:
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΑΙΕΣ**

Μετάφραση: Ρ. Σάσση, Σ. Παπαμικρούλη

Το κείμενο αυτό εξεδόθη από τη Μονάδα Νοσηλευτικής του Περιφερικού Γραφείου Ευρώπης του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας σαν συνέχεια του πρώτου κειμένου που δημοσιεύθηκε στα τεύχη 121 και 122 του περιοδικού Νοσηλευτική και που αποτελεί το κείμενο θέσεων της Νοσηλευτικής για την επίτευξη του στόχου Υγεία για Όλους το έτος 2000 με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Περιγράφει τους 38 στόχους που υιοθέτησαν όλες οι Κυβερνήσεις που υπάγονται στο Γραφείο Ευρώπης του Π.Ο.Υ. και αναλύει τη σημασία τους για τις Νοσηλεύτριες και Μαιές.

Τα δύο κείμενα εστάλησαν σε όλες τις Κυβερνήσεις, στους Εθνικούς Συνδέσμους Νοσηλευτριών της Ευρώπης, καθώς και σε μεγάλο αριθμό ηγετικών στελεχών της Νοσηλευτικής. Βοηθούν στην ενημέρωση των Νοσηλευτριών της Ευρώπης, για το ρόλο τους στην Π.Φ.Υ. και τη συμβολή τους στην επίτευξη των 38 στόχων του Ευρωπαϊκού Γραφείου του Π.Ο.Υ. Θα αποτελέσουν δε τη βάση των συζητήσεων, στην πρώτη Πανευρωπαϊκή Νοσηλευτική Διάσκεψη της Βιέννης τον Ιούνιο 1988.

Τα κείμενα αυτά μεταφράστηκαν σε πολλές Ευρωπαϊκές γλώσσες και δημοσιεύθηκαν σε όλα σχεδόν τα Νοσηλευτικά Περιοδικά της Ευρώπης.

ΜΕΡΟΣ Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γιατί πρέπει να ενδιαφερόμεθα για το στόχο του Π.Ο.Υ. «Υγεία για Όλους το 2000»; Ποιά είναι η σημασία των 38 περιφερειακών Στόχων της «Υγείας για Όλους» για τις Νοσηλεύτριες και Μαιές;

Οι στόχοι είναι μια ευκαιρία για αυτές να επιτελέσουν τους παραδοσιακούς τους ρόλους με νέους πιο ανεξάρτητους τρόπους, σε στενή αμοιβαία συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας και ομάδες που ασχολούνται με την υγεία, και να δώσουν μορφή στο ίδιο τους το μέλλον μέσω της εργασίας τους για την «Υγεία για Όλους». Κάθε μέρος της επαγγελματικής τους ζωής θα αλλάξει αρχίζοντας από τον ορισμό της υγείας.

Η υγεία σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ., είναι «μια κατάσταση τέλειωσής σωματικής, πνευματικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι απλώς η έλλειψη ασθένειας ή αναπηρίας», και είναι «ένα από τα βασικά δικαιώματα κάθε ανθρώπου».

Ο Π.Ο.Υ. υιοθέτησε το στόχο, μέχρι το έτος 2000 όλοι οι πολίτες του κόσμου να φθάσουν σε ένα επίπεδο υγείας που θα τους επιτρέψει να διάγουν κοινωνικά και οικονομικά μια ζωή παραγωγική. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας με τη συμμετοχή των ατόμων, είναι το κλειδί γι' αυτή την επίτευξη.

Στις συνεδριάσεις της Περιφερειακής Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Γραφείου του Π.Ο.Υ. υιοθέτησαν το στόχο «ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ» σαν την πρώτη τους κοινή πολιτική υγείας και ενσωμάτωσαν 38 περιφερειακούς στόχους που περιγράφουν την ελάχιστη πρόοδο που πρέπει να επιτευχθεί στην βελτίωση της υγείας και στη λύση των σχετικών προβλημάτων υγείας. Τα κράτη μέλη επίσης συμφώνησαν να ελέγχουν και να υποβάλουν συχνά εκθέσεις στην Περιφερειακή Επιτροπή σχετικά με την πρόδο τους.

Για το στόχο «Υγεία για Όλους» χρειάζονται πολλές προϋποθέσεις: Χωρίς ειρήνη, κοινωνική δικαιοσύνη, επαρκή τροφή, καθαρό νερό, κατάλληλη μόρφωση, άνετη κατοικία, χωρίς ένα χρήσιμο ρόλο στη κοινωνία και ένα επαρκές εισόδημα για κάθε άτομο, δεν μπορεί να υπάρξει υγεία για το λαό, ούτε πραγματική πρόοδος και κοινωνική ανάπτυξη. Οι στόχοι αποβλέπουν σε όλες αυτές τις ανάγκες. Και υιοθετήθηκαν γιατί παρ' όλα τα χρήματα που ξοδεύονται και τις προόδους στην υγεία, ο κόσμος στην Ευρώπη δεν είναι τόσο υγιής όσο θα έπρεπε να είναι. Επίσης παρ' όλο το γενικά υψηλό επίπεδο ανάπτυξης, υπάρχουν ακόμα μεγάλες ανισότητες στην υγεία. Π.χ. χώρες στα άκρα έχουν μια διαφορά 20 χρόνων στο προσδόκιμο επιβίωσης και ο δείκτης βρεφικής θνησιμότητας εκτείνεται από λιγότερο από 7 σε περισσότερο από 100 για κάθε 1000 ζωντανές γεννήσεις.

Οι στόχοι δείχνουν τις βελτιώσεις που πρέπει να αναμένονται αν η δέληση, οι γνώσεις, οι δυνατότητες και η τεχνολογία που ήδη υπάρχουν συγκεντρωθούν για την επιδίωξη ενός κοινού σκοπού. Οι στόχοι θα πρέπει να βοηθήσουν τα Κράτη Μέλη να δέσουν τις δικές τους προτεραιότητες και στόχους.

Έξη Θέματα των Στόχων

Οι στόχοι περιλαμβάνουν έξη κύρια θέματα. Πρώτον, η «Υγεία για Όλους» σημαίνει ισότητα, έτσι ώστε οι σημερινές ανισότητες στην υγεία μεταξύ των χωρών και μεταξύ του πληθυσμού κάθε χώρας να ελαττωθούν όσο είναι δυνατόν.

Όταν οι πληθυσμοί είναι υγιείς, έχουν την ικανότητα να κινητοποιούν τις σωματικές, διανοητικές και συγκινησιακές τους ικανότητες και μ' αυτόν τον τρόπο να βελτιώνουν την υγεία τους. Η έμφαση στη φροντίδα για την Υγεία πρέπει να τεθεί στη προαγωγή της υγείας και την πρόληψη των ασθενειών.

Οι πληθυσμοί θα κατορθώσουν μόνοι τους να φθάσουν στο στόχο της «Υγείας για Όλους». Μια καλά πληροφορημένη, με καλούς στόχους και δραστηριοποιημένη κοινότητα είναι απαραίτητη για την επίτευξη του κοινού στόχου.

Επειδή οι Υγειονομικές Αρχές δεν μπορούν να ασχοληθούν με όλα τα προβλήματα αλλά μόνο με ένα μέρος από αυτά, ο μόνος τρόπος εξασφάλισης των προϋποθέσεων για την υγεία είναι μια *συνεργασία πολλαπλών τομέων*,

όλων των κρατικών και κοινωνικών τομέων, για την προαγωγή της υγείας και την ελάττωση των κινδύνων στα φυσικά και κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα.

Το κέντρο του συστήματος των φροντίδων για την υγεία πρέπει να είναι η *Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας*: δηλαδή αντιμετώπιση των βασικών αναγκών κάθε κοινότητας μέσω υπηρεσιών που θα παρέχονται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον τόπο διαβίωσης και εργασίας των ατόμων, υπηρεσίες στις οποίες θα έχουν εύκολη πρόσβαση, θα είναι παραδεκτές και θα κοστίζουν λογικά.

Τέλος, μερικά προβλήματα υγείας ξεπερνούν τα εθνικά σύνορα, η ρύπανση, η μεταφορά προϊόντων βλαβερών για την υγεία είναι παραδείγματα προβλημάτων η λύση των οποίων απαιτεί *διεθνή συνεργασία*.

Ο Π.Ο.Υ. Συντελεί στην «Υγεία για Όλους»;

Η επιτυχία της «Υγείας για Όλους» εξαρτάται από την δυναμική υποστήριξη πέντε διαφορετικών αλλά αλληλένδετων ομάδων ατόμων, η κάθε μια με τις δικές της ειδικές ευθύνες.

Πρώτον, *τα άτομα*, έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις για την «Υγεία για Όλους». Το κίνημα είναι προς όφελος των, αλλά για να επιτύχει χρειάζεται την βοήθεια και την συμμετοχή των. Έπειτα τα Υπουργεία Υγείας και οι *Υγειονομικές Αρχές* σε όλα τα επίπεδα των Κρατών Μελών φέρουν τις βαρύτερες ευθύνες για τις ενέργειες που χρειάζονται για να επιτευχθεί η «Υγεία για Όλους». Εκτός από τον τομέα της υγείας και *άλλοι τομείς* συμπεριλαμβανομένων και οργανώσεων μη κυβερνητικών, πρέπει να αναγνωρίσουν την επίδραση των δραστηριοτήτων των επί της υγείας και να προσπαθήσουν να επιτύχουν τους στόχους τους προς όφελος της υγείας. Επί πλέον οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών (ιδιαίτερος ο Π.Ο.Υ.) και άλλες *Διεθνείς Οργανώσεις* είναι υπεύθυνες για την εξασφάλιση συνεργασίας μεταξύ των κρατών σε προβλήματα τα οποία ξεπερνούν τα εθνικά σύνορα. *Τα υγειονομικά επαγγέλματα*, με τις εξειδικευμένες γνώσεις και την επίδραση τους στους πολιτικούς και το γενικό κοινό, μπορούν να γίνουν μια σημαντική δύναμη για υποστηρικτική κινητοποίηση και την έναρξη αλλαγών. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές πρέπει να ενδιαφερθούν για τις ευθύνες αυτής της τελευταίας ομάδας.

Οι επαγγελματίες υγειονομικοί πρέπει όλοι μαζί να ευρύνουν το παραδοσιακό πλαίσιο των προβλημάτων υγείας και να περιλάβουν σ' αυτό ψυχολογικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντολογικούς παράγοντες που παίζουν καθοριστικό ρόλο για την υγεία. Πρέπει να συνεργασθούν πιο στενά με επαγγελματίες σ' αυτά τα πεδία και να τονίσουν την σημασία της επίδρασης των παραγόντων αυτών για την βελτίωση της υγείας. Πρέπει επίσης να ενημερώνουν για τους παράγοντες αυτούς το κοινό, τους πολιτικούς και τις Υγειονομικές Αρχές. Ατομικά, κάθε Υγειονομικός πρέπει να δίνει υψηλή προτεραιότητα στη προώθηση της υγείας, στη πρόληψη ασθενειών, στη φροντί-

δα και αποκατάσταση. Πρέπει να προσπαθήσουν να έχουν μια πιο σφαιρική άποψη των προβλημάτων υγείας ερευνώντας για τις πιθανές πηγές και τις λύσεις πολλών ατομικών προβλημάτων υγείας μέσα στην οικογένεια και την κοινότητα.

Η ποιότητα επίσης της φροντίδας για την υγεία εξαρτάται από τους υγειονομικούς επαγγελματίες. Όλοι οι υγειονομικοί επαγγελματίες πρέπει να σχεδιάζουν και να κάνουν έρευνες για μια βαθύτερη κατανόηση των προβλημάτων υγείας ώστε να βρίσκουν ένα πιο αποτελεσματικότερο τρόπο λύσης τους. Αυτή η συνεισφορά είναι ζωτική για την «Υγεία για Όλους».

Η Οργάνωση των Στόχων

Οι 38 στόχοι εμπίπτουν σε τρεις σχετικές ομάδες, ανάλογα με τα θέματα και τις ημερομηνίες για την ολοκλήρωση. Αυτές οι ημερομηνίες αντανακλούν τη λογική σειρά των ενεργειών που χρειάζονται για την επίτευξη της «Υγείας για Όλους» μέχρι το έτος 2000. Σαν τους λίθους της πυραμίδας, κάθε στόχος ταιριάζει ακριβώς με τους άλλους γύρω του και ο υψηλότερος είναι ο τελευταίος που τοποθετείται.

Οι στόχοι δεν δεσμεύουν νομικά κανένα Κράτος Μέλος: Σκοπό έχουν να προκαλέσουν τις κυβερνήσεις, τις επαγγελματικές ομάδες και γενικά το κοινό κάθε χώρας να αναπτύξουν τις πολιτικές και τους προγραμματισμούς τους στην «Υγεία για Όλους» κατά τον καλύτερο γι' αυτούς τρόπο.

I. Η ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΕΤΟΣ 2000

Στόχοι 1 - 12

Οι πρώτοι 12 στόχοι περιγράφουν τις βασικές προϋποθέσεις για την υγεία του πληθυσμού που μπορούν να επιτευχθούν με την βοήθεια των Νοσηλευτριών και των Μαιών. Η επίτευξη των στόχων θα πραγματοποιηθεί το έτος 2000. Πρώτον, πρέπει να εξασφαλισθεί η ισότητα στην υγεία με την ελάττωση των διαφορών μεταξύ των φύλων, των οικονομικών και κοινωνικών ομάδων και των χωρών (στόχος 1). Η άλλη προϋπόθεση είναι *ενίσχυση της υγείας* που μπορεί να επιτευχθεί με τρεις τρόπους.

Πρώτον, οι στόχοι 2 και 3 σκοπούν να προσδέσουν *ζωή στα χρόνια* με την εξασφάλιση της πλήρους ανάπτυξης και χρήσης των φυσικών και πνευματικών ικανοτήτων του κάθε ανθρώπου ώστε να αντιμετωπίζει τη ζωή με υγιεινό τρόπο και να επωφελείται από αυτή. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να δοθούν ευκαιρίες στους ηλικιωμένους, τους μειονεκτούντες και τους ανάπηρους σωματικά και πνευματικά να ζήσουν μια πλήρη ζωή κοινωνικά και οικονομικά.

Οι στόχοι 4 και 5 στοχεύουν να *προσδέτουν υγεία στη ζωή* ελαττώνοντας

την ασθένεια και την αναπηρία και εξαφανίζοντας ορισμένες ασθένειες (ιλαρά, πολυομυελίτιδα, νεογνικός τέτανος, συγγενής ερυθρά, διφθερίτιδα, συγγενή συφυλίδα και ελονοσία).

Οι επτά τελευταίοι στόχοι σε αυτή την ομάδα απαιτούν δράση για να προστεθούν χρόνια στη ζωή. Το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση πρέπει να φθάσει τα 75 χρόνια (στόχος 6). Η βρεφική θνησιμότητα στην περιοχή πρέπει να είναι κάτω των 20 θανάτων στις 1000 γεννήσεις και η μητρική θνησιμότητα κάτω από 15 θανάτους στους 100.000 τοκετούς ζωντανών παιδιών (στόχοι 7 και 8). Ο αριθμός των θανάτων από νοσήματα του κυκλοφοριακού, καρκίνο και ατυχήματα, οι τρεις κύριοι φονείς της περιοχής, πρέπει να ελαττωθεί (στόχοι 9–11) και η σημερινή αύξηση των αυτοκτονιών και απόπειρας αυτοκτονιών πρέπει να ανατραπεί (στόχος 12).

II. ΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Στόχοι 13 – 31

Αυτοί οι στόχοι καλύπτουν τις αλλαγές στον τρόπο ζωής, στο περιβάλλον και στις φροντίδες για την υγεία για να επιτευχθούν οι βασικές προϋποθέσεις για την υγεία. Οι ημερομηνίες γι' αυτή την επίτευξη για όλους σχεδόν τους στόχους είναι το 1990 ή το 1995. Παρ' όλο που οι Νοσηλεύτριες και οι Μαίες θα συνεχίσουν να είναι στενά συνδεδεμένες με τους στόχους για την κατάλληλη φροντίδα, πρέπει να βοηθήσουν στην προώθηση τρόπων ζωής που θα οδηγήσουν στην υγεία, σε ένα υγιεινό περιβάλλον, επεκτείνοντας έτσι το ρόλο τους για την φροντίδα.

Τρόποι Ζωής που Οδηγούν στην Υγεία (Στόχοι 13 – 17)

Επειδή ο τρόπος ζωής είναι στενά συνδεδεμένος με την υγεία, η προώθηση υγιεινών τρόπων ζωής είναι απαραίτητη για την Υγεία για Όλους. Το σημείο εκκίνησης είναι η αναγνώριση ότι η υγεία των ατόμων εξαρτάται κυρίως από το πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον, τα οποία μπορεί να περιορίζουν την ικανότητα των ατόμων να επιλέγουν υγιεινούς τρόπους ζωής. Δημόσιες και Σωματιακές πολιτικές είναι επίσης δυνατόν να επιδράσουν σημαντικά στους τρόπους ζωής. Έτσι, οι πέντε αυτοί στόχοι αφορούν ουσιαστικά μέρη μιας στρατηγικής για την προώθηση υγιεινών τρόπων ζωής και προτείνουν στρατηγικές για να επιτευχθούν πιο εύκολα από κάθε άτομο, οι τρόπο αυτοί ζωής.

Οι τρεις πρώτοι στόχοι σ' αυτή την ομάδα σκοπούν να δώσουν ευκαιρίες και να ενισχύσουν τις ικανότητες των ατόμων για υγιεινούς τρόπους ζωής μέσω εθνικών στρατηγικών (Στόχος 13), υποστηρικτικών προγραμμάτων για οικογένειες και κοινωνικές ομάδες (Στόχος 14) και προγραμμάτων υγειονομι-

κής εκπαίδευσης (Στόχος 15). Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές έχουν την δυνατότητα να κάνουν ένα σημαντικό έργο και στα 2 είδη προγραμμάτων και να επηρεάσουν για την υποστήριξη του στόχου 13.

Οι λαοί μπορούν δραστήρια να διατηρήσουν την υγεία και τα Κράτη Μέλη πρέπει να προωθήσουν μια δετική αντιμετώπιση της υγείας (στόχος 16) και να αποδαρρύνουν μια βλαπτική συμπεριφορά υγείας (στόχος 17). Λόγω της κοινωνικής και περιβαλλοντολογικής επίδρασης επί του τρόπου ζωής, οι στόχοι 16 και 17 απαιτούν δραστηριότητα και από τις πέντε ομάδες οι οποίες είναι υπεύθυνες για την «Υγεία για Όλους». Αυτοί οι στόχοι έχουν σκοπό να αλλάξουν την συμπεριφορά, αλλά η συμπεριφορά θα αλλάξει τότε μόνο όταν αλλάξει ο τρόπος σκέυης των ατόμων και υιοθετήσουν μια δετική ιδέα για την υγεία σαν κάτι που μπορούν να δεμελιώσουν και να διατηρήσουν. Ούτε οι Νοσηλεύτριες ούτε οι Μαιές μπορούν να διατάξουν τον κόσμο να αλλάξει, αλλά με συζητήσεις ενημερωτικές και πληροφόρηση μπορούν να βοηθήσουν τα άτομα να επιλέξουν μόνα τους την υγεία.

Υγιεινό Περιβάλλον (Στόχοι 13 – 23)

Το περιβάλλον επιδρά δυναμικά στην υγεία, και η επόμενη ομάδα των στόχων αφορά στην προστασία των ατόμων από τους κινδύνους του περιβάλλοντος (στόχοι 18 – 23) και στην βελτίωση του τόπου ζωής και εργασίας (στόχοι 24 και 25), όχι μόνο για να προστατεύσει τα άτομα από κινδύνους αλλά και να προαγάγει την υγεία τους βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής.

Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές μπορούν να συντελέσουν ζωτικά στο υγιεινό περιβάλλον της κοινότητας μέσω των επιτευξέων των στόχων 24 και 25. Οι Νοσηλεύτριες δημόσιας υγείας, οι Νοσηλεύτριες απασχόλησης και μερικές Μαιές εργάζονται ήδη στη κοινότητα και περισσότερες Διπλωματούχες Νοσηλεύτριες θα κάνουν το ίδιο, παρέχοντας την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Παρ' όλο ότι το μεγαλύτερο μέρος της περιβαλλοντολογικής δραστηριότητας προέρχεται από άλλους τομείς, οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές μαζί με άλλους υγειονομικούς φορείς πρέπει να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο.

Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να αναπτύξουν την ικανότητα να αξιολογούν και να αναφέρουν τους περιβαλλοντολογικούς κινδύνους για την υγεία. Συζητώντας με τα άτομα μαθαίνουν τα προβλήματά τους και τα συμβουλεύουν σε θέματα κινδύνων του περιβάλλοντος και στον τρόπο με τον οποίο μπορούν να λύσουν αυτά τα προβλήματα. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές γίνονται έτσι ένα σημαντικό μέσον επικοινωνίας. Η συνεισφορά τους πρέπει να περιλαμβάνει την εκπαίδευση σε θέματα κινδύνων στο σπίτι και στην εργασία και σε τρόπους βελτίωσης της διαμονής και του τόπου εργασίας, για προώθηση της υγείας.

Με την πληροφόρηση που έχουν από τα άτομα και με τις δικές τους αξιολογήσεις, οι επαγγελματίες αυτοί πρέπει να τονίσουν τα περιβαλλοντολογικά προβλήματα υγείας στον κυβερνητικό ή κοινωνικό τομέα που έχει την δυνα-

τότητα να τα λύσει, προωθώντας έτσι την συνεργασία πολλών τομέων. Ο τομέας της υγείας πρέπει να έχει τον κύριο λόγο στο κοινοτικό πρόγραμμα. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές, μαζί με άλλους υγειονομικούς, πρέπει να μάθουν περισσότερο για την επίδραση του περιβάλλοντος επί της υγείας. Πρέπει να βοηθήσουν να τεθούν κριτήρια για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα των εσωτερικών χώρων και άλλων θεμάτων κατοικίας όπως την καθαριότητα, την ασφάλεια, την επάρκεια χώρου, το φωτισμό και την μόνωση. Πρέπει επίσης να τονίζουν στους υπεύθυνους για τον προγραμματισμό, τις ειδικές ανάγκες των ηλικιωμένων και των αναπήρων ως και την ανάγκη για σπίτια που εξασφαλίζουν άνεση στις κοινωνικές σχέσεις και μια αρμονική οικογενειακή ζωή.

Κατάλληλες Φροντίδες (Στόχοι 26 – 31)

Παρ' όλες τις εντυπωσιακές προόδους των τελευταίων δεκαετιών, η υγεία των ευρωπαϊκών λαών δεν βελτιώθηκε όσο θα περίμενε κανείς, ίσως εξ' αιτίας του σχετικά γρήγορου ρυθμού ανάπτυξης των διαφόρων μερών του συστήματος υγείας και την επακόλουθο έλλειψη ισορροπίας, που ευνοεί τα νοσοκομεία, μεταξύ των διαφόρων τύπων της παρεχόμενης φροντίδας. Επί πλέον η επιτυχία του συστήματος υγείας δημιούργησε αυξημένες απαιτήσεις για διευκολύνσεις υποστηρικτικές των αναπήρων, για αποκατάσταση και συνεχή περιποίηση στο σπίτι και την κοινότητα και για τις τελικές φροντίδες.

Τι μπορεί να γίνει όμως με τα νέα προβλήματα υγείας, τις μεταβαλλόμενες προσδοκίες, τις αναπτυσσόμενες δυνατότητες εντός και εκτός του τομέα της υγείας και τα περιορισμένα μέσα; Η πρωτοβάθμια φροντίδα για την υγεία αποτελεί μια καλή απάντηση.

Η φιλοσοφία της «Υγείας για Όλους» απαιτεί μια αναδιοργάνωση του συστήματος υγείας. Αυτό σημαίνει ένα σύστημα που βασίζεται στη Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας με μεγαλύτερη έμφαση στην οργάνωση και τον συντονισμό σε όλα τα επίπεδα, την συνεργασία πολλών τομέων για την προώθηση της υγείας, την πρόληψη, την αποκατάσταση και την φροντίδα. Και ακόμη την αναγνώριση του μεγαλύτερου ρόλου, που τα άτομα, οι οικογένειες και οι κοινότητες μπορούν να παίξουν και πρέπει να παίξουν για την υγεία. Για τις Νοσηλεύτριες και τις Μαιές σημαίνει μεγάλες αλλαγές και μεγάλες ευκαιρίες. Τα συστήματα της πρωτοβάθμιας φροντίδας για την υγεία θα ευρύνουν το περιεχόμενο και τον χώρο εργασίας αυτών των επαγγελματιών όπως και τις σχέσεις τους με τους ασθενείς και τους άλλους υγειονομικούς καθώς και την ιδέα που έχουν για το εαυτόν τους και την ιδιότητά τους.

Οι έξι στόχοι για κατάλληλη φροντίδα υγείας περιγράφουν την υγειονομική πολιτική, τα μέσα και τα κύρια μέρη ενός συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, μαζί με την ανάγκη να εξασφαλιστεί η ποιότητα των φροντίδων. Όλα πρέπει να είναι συμπληρωμένα μέχρι το 1990.

Υγειονομική Πολιτική και μέσα για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Πρώτον, όλα τα Κράτη Μέλη πρέπει να αναπτύξουν ένα υγειονομικό σύστημα βασισμένο στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας με υποστήριξη από την Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια φροντίδα υγείας, όταν χρειασθεί (Στόχος 26). Κάθε χώρα πρέπει να έχει ένα εθνικό πρόγραμμα που έχει καταρτισθεί με την βοήθεια της κοινότητας και των υγειονομικών, για να γίνει η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας μια πραγματικότητα σε κάθε κοινότητα. Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας πρέπει να αντικαταστήσει τη δευτεροβάθμια ή νοσοκομειακή περίθαλψη και να αποτελέσει τον Κεντρικό Άξονα του συστήματος υγείας. Για να γίνει αυτός ο προγραμματισμός πρέπει τα Κράτη Μέλη να έχουν την κατανόηση, την υποστήριξη και τη γνώμη όλων των επαγγελματιών υγείας. Το σημείον εκκίνησης πρέπει να είναι μια δυναμική υποστήριξη από τις Αρχές σε όλα τα επίπεδα και ένας νέος προσανατολισμός της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας για να μπορέσουν με επιτυχία να εργασθούν στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας.

Αν δέλομε η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας να γίνει κάτι περισσότερο από μια τακτική, τα μέσα για την φροντίδα υγείας πρέπει να ανακατανεμηθούν, να μεταφερθούν βαθμιαία από τα νοσοκομεία στη πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Πόροι και μέσα όλων των ειδών (εφόδια, χρήματα, άτομα) πρέπει να κατανεμηθούν ανάλογα με τις ανάγκες για να προσφέρουν υπηρεσίες προσιτές και αποδεκτές από όλους (Στόχος 27). Οι υπάρχουσες δυνατότητες, σε μέσα και πόρους πρέπει να χρησιμοποιηθούν με ένα νέο πιο αποτελεσματικό τρόπο για παροχή πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων υπηρεσιών σε ένα αποκεντρωμένο σύστημα στο οποίο ειδικές μονάδες με σαφώς καθορισμένους ρόλους θα υπηρετήσουν σαφώς καθορισμένους πληθυσμούς. Έτσι οι σημερινές τάσεις για Νοσηλεύτριες και Μαιές πρέπει να αντιστραφούν, πρέπει να μετακινηθούν από τα νοσοκομεία σε Κέντρα Υγείας, στην κοινότητα ή στα σπίτια, στα σχολεία και τους τόπους εργασίας. Πρέπει επίσης να αναθεωρήσουν τον ρόλο τους και τις δραστηριότητές τους είτε εργάζονται σαν μέλη ομάδος πρωτοβάθμιας φροντίδος υγείας είτε μόνοι τους.

Περιεχόμενο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Οι επόμενοι τρεις στόχοι αφορούν τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά ενός συστήματος πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Περισσότερες προληπτικές και πολλές διαγνωστικές και θεραπευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες μπορούν να προσφερθούν εκτός Νοσοκομείου. Όλα τα συστήματα πρωτοβάθμιας φροντίδας πρέπει να προβλέπουν ένα ευρύ πλαίσιο προαγωγής της υγείας, θεραπείας, αποκατάστασης και βοήθειας για να ανταποκριθούν στις ανάγκες του πληθυσμού, και να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα και ομάδες υψηλού κινδύνου που είναι ευάλωτα και δεν έχουν την βοήθεια που πρέπει (Στόχος 28). Για την αντιμετώπιση όλων αυτών των αναγκών χρειάζεται ο ανάλο-

γος αριθμός Νοσηλευτριών και Μαιών' επίσης το είδος της εργασίας των Νοσηλευτριών και Μαιών θα αλλάξει. Οι Νοσηλεύτριες θα είναι εξαιρετικά χρήσιμες στη παροχή της νοσηλείας στο σπίτι και στο έργο της αποκατάστασης που θα επιτρέπει στον πληθυσμό (ιδιαίτερα στους ηλικιωμένους και ανάπηρους) να παραμένουν στο σπίτι τους για αποθεραπεία. Οι Μαιές πρέπει να επεκτείνουν το ρόλο τους πολύ πέρα από τα παραδοσιακά όρια για να περιλάβουν θέματα υγείας της οικογένειας, τον οικογενειακό προγραμματισμό και συμβουλές για τη σεξουαλική υγεία. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές πρέπει επίσης να λαμβάνουν μέρος στις συζητήσεις για την ποιότητα των υπηρεσιών και την κατάλληλη χρησιμοποίηση της τεχνολογίας (Στόχοι 31 και 38).

Οι Νοσηλεύτριες πρέπει ακόμη να εργασθούν σε πολυκλαδικές έρευνες για την αξιολόγηση της παροχής φροντίδων για την υγεία. Κατάλληλη φροντίδα σημαίνει ολοκληρωμένες υπηρεσίες και οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές πρέπει να βοηθήσουν στην διασύνδεση όλων των βαθμίδων φροντίδας και όλων των ατόμων που εμπλέκονται σε αυτή. Θα υπάρχουν κανάλια επικοινωνίας, που θα διοχετεύουν πληροφόρηση από εκείνους που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες υγείας, μαζί δε με την δική τους εμπειρία θα βοηθούν στον προγραμματισμό των υπηρεσιών εντοπίζοντας τα προβλήματα του συστήματος.

Η ενεργητική συμμετοχή των πολιτών στις φροντίδες για την υγεία τους είναι ουσιαστική. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές μπορούν να προσφέρουν ζωτικής σημασίας έργο για την προώθηση της αυτοβοήθειας των ατόμων. Δεν πρέπει απλώς μόνο να εργάζονται για τον πληθυσμό, αλλά να εργάζονται μαζί τους, βοηθώντας έτσι τα άτομα να βοηθούν τον εαυτόν τους.

Οι Χορηγοί της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Ποιοί θα παρέχουν την πρωτοβάθμια φροντίδα για την υγεία και πως θα συνεργασθούν όλοι μαζί; Το σύστημα πρωτοβάθμιας φροντίδας για την υγεία πρέπει να βασίζεται στη συνεργασία και την ομαδική εργασία μεταξύ των επαγγελματιών υγείας, των ατόμων, των οικογενειών και των κοινοτικών ομάδων (Στόχος 29).

Ο πληθυσμός πρέπει να βοηθάει στην παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Ήδη παρέχουν φροντίδα για ελαφρές περιπτώσεις και για μερικές σοβαρές καταστάσεις. Όλοι οι υγειονομικοί πρέπει να αναγνωρίζουν την αξία αυτών των φροντίδων και να δέχονται τις απόψεις των ασθενών για τις ανάγκες τους. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές πρέπει να διερευνούν την αξιοπιστία τέτοιων μορφών φροντίδας. Στόχος είναι η λύση των προβλημάτων υγείας με τον δυναμικό συνδυασμό των επαγγελματικών ικανοτήτων με τις προσπάθειες αυτοβοήθειας των ασθενών, των οικογενειών και των κοινοτικών ομάδων.

Όπως είναι ουσιαστική η συνεργασία της ομάδος με το κοινό, έτσι ουσιαστική είναι και η συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών υγείας. Αυτοί οι τελευταίοι πρέπει πάντα να είναι ανοικτοί και έτοιμοι να αλλάξουν την στάση

τους, τις μεθόδους εργασίας και επομένως και την εκπαίδευσή τους. Η βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των Νοσηλευτριών και Μαιών πρέπει να τις προετοιμάζει για να είναι συνεργάτες και όχι υφιστάμενοι στην υγειονομική ομάδα. Επίσης η εκπαίδευση των ιατρών προγραμματισμένη με την βοήθεια ανωτέρων στελεχών των κλάδων της νοσηλευτικής και της κοινωνιολογίας, πρέπει να περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση στην ομαδική εργασία και τις τεχνικές της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Ιδιαίτερα σημαντικό για τον διευρυμένο ρόλο των Νοσηλευτριών στο έργο τους με τον πληθυσμό και με άλλους υγειονομικούς είναι η έρευνα και η εκπαίδευση (Στόχοι 12 και 36) για να καθοριστεί τι μπορούν και τι πρέπει να κάνουν οι επαγγελματίες υγείας και οι υγειονομικές υπηρεσίες. Οι επαγγελματίες υγείας πρέπει επίσης να ευρύνουν την άποψή τους και να την συγκεντρώνουν όχι μόνο στα προβλήματα υγείας των ατόμων αλλά να την επεκτείνουν και να βλέπουν ολόκληρο το άτομο μέσα στο κοινωνικό, οικονομικό και φυσικό περιβάλλον που προαγάγει ή απειλεί την υγεία.

Κοινοτικοί Πόροι για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

Οι κοινοτικοί πόροι σε άλλους τομείς εκτός του τομέα υγείας πρέπει να οργανωθούν έτσι ώστε να προωθούν την «Υγεία για Όλους». Επειδή η υγεία αφορά όλους μας πρέπει να καταρτισθούν προγράμματα ολοκληρωμένα με βάση την κοινότητα που να συνδυάζουν όλες τις πλευρές της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας τα οποία πρέπει να λειτουργούν σε κάθε κοινότητα (Στόχος 30). Όλοι οι τομείς πρέπει να περιλαμβάνουν στο πρόγραμμά τους φροντίδες για την υγεία και οι επαγγελματίες υγείας μπορούν να κάνουν ένα αξιόλογο έργο εκτιμώντας τα οικονομικά και περιβαλλοντολογικά προβλήματα υγείας και υποστηρίζοντας τις ανάγκες του πληθυσμού στις Δημόσιες Αρχές που προγραμματίζουν και παίρνουν αποφάσεις.

Η Ποιότητα των Φροντίδων

Το τελικό μέρος των κατάλληλων φροντίδων είναι η εξασφάλιση της ποιότητας. Όλα τα Κράτη Μέλη πρέπει να δεσπίσουν τρόπους που να εξασφαλίζουν την ποιότητα των φροντίδων για τον ασθενή (Στόχος 31). Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές πρέπει να λαμβάνουν μέρος στην εκτίμηση των φροντίδων και όλοι οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να καταστήσουν αυτή την εκτίμηση σαν κανονικό μέρος της εργασίας τους. Και εδώ χρειάζεται μια ευρύτερη αντίληψη. Η αποτελεσματικότητα, ασφάλεια, καταλληλότητα και επάρκεια των φροντίδων, μαζί με την παραδοχή τους από τους ασθενείς και την κοινότητα, πρέπει να είναι τουλάχιστον τόσο σημαντικές όσο και η ποσότης και η ποιότητα των εφοδίων και των φαρμάκων που χρησιμοποιούνται.

Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές πρέπει να εισαγάγουν και τους ασθενείς

στις αποφάσεις για την θεραπεία τους και να τους βοηθούν να κάνουν σωστές επιλογές εφοδιάζοντάς τους με τις αναγκαίες πληροφορίες. Αυτός είναι ο τρόπος παροχής καλύτερης ποιότητας και εξανθρωπισμένης φροντίδας. Τα κριτήρια για υψηλής ποιότητας φροντίδα δεν έχουν πλήρως αναπτυχθεί. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές θα περιμένουν άραγε να λάβουν πρότυπα εργασίας από άλλους φορείς ή θα αναπτύξουν και θα εφαρμόσουν τα δικά τους;

III. ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Στόχοι 32 – 38

Οι τελευταίοι επτά στόχοι αφορούν το είδος βοήθειας που χρειάζεται για να επιτευχθούν υγιεινοί τρόποι ζωής, υγιεινό περιβάλλον και κατάλληλες φροντίδες. Πρέπει όλα να ολοκληρωθούν πριν από το 1990.

Ο στόχος 32 αφορά την ανάγκη για έρευνα για την υποστήριξη της «Υγείας για Όλους». Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές πρέπει να κάνουν έρευνες για να παρέχουν τέτοια υποστήριξη που θα ωφελήσει το επάγγελμά τους. Έχουμε ήδη αναφέρει την έρευνα σαν ένα σημαντικό μέρος των στόχων 24 και 25 (υγιεινές κατοικίες και χώροι εργασίας) και στόχου 28 (το περιεχόμενο της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας). Γνώσεις για την «Υγεία για Όλους» είναι απαραίτητες σε 6 τομείς:

- Περιγραφές της υγείας του πληθυσμού,
- Βιολογικοί παράγοντες καθοριστικοί της υγείας,
- Η επίδραση του τρόπου ζωής στην υγεία,
- Η επίδραση του περιβάλλοντος (και οι προϋποθέσεις για την υγεία) στην υγεία,
- Τρόποι παροχής κατάλληλων φροντίδων, και
- Βελτίωση στην υγειονομική πολιτική, τον προγραμματισμό και την διεύθυνση της «Υγείας για Όλους».

Λόγω της εργασίας τους στην κοινότητα, οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση για να διεξάγουν πολλές από τις έρευνες αυτές. Έχουν επίσης να συνεισφέρουν πλούτο γνώσεων επαγγελματικών και ειδικών εμπειριών. Η έρευνα δεν είναι απλώς θεωρητική αλλά και ουσιαστική αν δέλουν οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές να αναπτύξουν την επαγγελματική τους ταυτότητα και ειδική συνεισφορά για την επίτευξη της «Υγείας για Όλους». Χρειάζεται ανωτέρα εκπαίδευση για να αποκτήσουν την απαραίτητη ικανότητα για έρευνα. Βεβαίως πρέπει να είναι έτοιμες να απαντήσουν στην πρόκληση για χρόνο, χρήμα και αρνητικές προκαταλήψεις.

Ο στόχος 33 συζητάει την ανάγκη να υπάρχουν εθνικές στρατηγικές για την Υγεία για Όλους σε κάθε Χώρα Μέλος, ρυθμισμένες με νόμους και κανονισμούς. Κάθε χώρα πρέπει επίσης να έχει διοικητικές μεθόδους για την «Υγεία για Όλους», συμπεριλαμβάνοντας τις κοινότητες και άλλους τομείς και κατανέμοντας επαρκείς πόρους για την ανάπτυξη της υγείας (Στόχος 34).

Χρειάζεται επίσης ένα σύστημα πληροφόρησης για την υγεία που θα στηρίξει τις εθνικές στρατηγικές για την «Υγείας για Όλους» (Στόχος 35). Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαίες δεν πρέπει να αρκούνται να εφαρμόζουν τις στρατηγικές υγείας, πρέπει επίσης να τις προγραμματίζουν. Αυτό έχει ήδη γίνει σε μερικές χώρες με την συνεργασία του Τμήματος Νοσηλευτικής του Περιφερειακού Γραφείου Ευρώπης του Π.Ο.Υ.

Ο διευρυμένος ρόλος του Νοσηλευτικού προσωπικού στην «Υγεία για Όλους» απαιτεί νέα αντίληψη και νέες ικανότητες, ταυτόχρονα με τη χρήση παραδοσιακών ικανοτήτων σε νέα πλαίσια. Η εκπαίδευση είναι το κλειδί για την κατάλληλη φροντίδα και το μέλλον των Νοσηλευτριών και Μαιών. Ο Στόχος 36 αφορά τον προγραμματισμό, την εκπαίδευση και την χρησιμοποίηση του προσωπικού σύμφωνα με την πολιτική για την «Υγεία για Όλους» και με έμφαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Όλοι οι επαγγελματίες της υγείας πρέπει να ασκούνται στην κατά ομάδες εργασία στην επικοινωνία και τις τεχνικές πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, αλλά οι Νοσηλεύτριες και οι Μαίες πρέπει επίσης να αναπτύξουν νέες ικανότητες εκτίμησης, προγραμματισμού, λήψης αποφάσεων, έρευνας και επιδημιολογίας.

Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαίες πρέπει επίσης να υιοθετήσουν ένα ευρύτερο ορισμό υγείας και να αναγνωρίζουν τα ωφέλη και τις ευκαιρίες στην «Υγεία για Όλους» και στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Πρέπει να εκπαιδευτούν έπειτα για ν' αποκτήσουν την απαιτούμενη ικανότητα να γίνουν συνεργοί στην κίνηση «υγεία για όλους». Για τις Νοσηλεύτριες που επιθυμούν να λάβουν ανώτερη εκπαίδευση στη *Νοσηλευτική* θα πρέπει να δίδεται η ευκαιρία να κάνουν σπουδές πανεπιστημιακού επιπέδου. Κάθε κλάδος πρέπει να δημιουργεί το πλαίσιο στελεχών του από ηγέτες, ερευνητές, διευθυντές και αυτούς που ασκούν το επάγγελμα. Αυτό ισχύει και για τη Νοσηλευτική και τη Μαιευτική. Νοσηλεύτριες και Μαίες που αγωνίζονται να διατηρήσουν την παραδοσιακή τους αυτονομία πρέπει να λάβουν την εκπαίδευση που θα σφυριλατήσει την ανεξαρτησία που θα χρειασθούν στο μέλλον. Αυτή η εκπαίδευση πρέπει να υποστηρίζεται από την κατάλληλη νομοθεσία ώστε να έχουν την δυνατότητα να εφαρμόσουν αυτά που εδιδάχθηκαν.

Ο στόχος 37 αφορά την εκπαίδευση των εργαζομένων σε τομείς σχετικούς με την υγεία για να κερδιθεί η υποστήριξή τους και να εργασθούν για την «Υγεία για Όλους». Και ακριβώς όπως πρέπει να ενθαρρύνουν την ομαδική εργασία μεταξύ των επαγγελματιών υγείας, με τη συμμετοχή στον προγραμματισμό της εκπαίδευσης των ιατρών, έτσι πρέπει οι Νοσηλεύτριες να αναπτύξουν την συνεργασία και μεταξύ των άλλων τομέων δια μέσου συμμετοχής στον προγραμματισμό της εκπαίδευσης των εργαζομένων σε άλλους τομείς.

Ο τελευταίος από τους στόχους της «Υγείας για Όλους» αφορά την κατάλληλη χρήση της Τεχνολογίας (Στόχος 38). Τα Κράτη Μέλη πρέπει συστηματικά να εφαρμόσουν τρόπους εκτίμησης της Τεχνολογίας της υγείας. Η αποτελεσματικότητα, η ασφάλεια, η καταλληλότητα και η παραδοχή πρέπει να

εκτιμώνται και να λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές πολιτικές και οι οικονομικοί περιορισμοί. Ο στόχος είναι στενά συνδεδεμένος με τον στόχο 31 (η ποιότητα των φροντίδων) γιατί η παροχή των καλύτερων φροντίδων δεν σημαίνει υποχρεωτικά και την χρήση πολύπλοκων συσκευών. Μερικοί επαγγελματίες Νοσηλείας έχουν ήδη αρχίσει να δοκιμάζουν και να εκτιμούν την Τεχνολογία στα Νοσοκομεία, αλλά θα πρέπει επίσης να βοηθήσουν να καθοριστεί η κατάλληλη χρήση της Τεχνολογίας στη πρωτοβάθμια φροντίδα. Οι Νοσηλεύτριες και οι Μαιές θα πρέπει να βοηθήσουν στην εκτίμηση των αναγκών για τον εφοδιασμό στο σπίτι ώστε να αποφεύγεται η μεταφορά του Νοσοκομείου στα σπίτια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η περιφερειακή πολιτική της «Υγείας για Όλους» και οι καθορισμένοι στόχοι για την επίτευξή της μπορούν να δημιουργήσουν μια πολύτιμη κληρονομιά για το μέλλον. Ο Ευρωπαϊκός χώρος διαθέτει και τα άτομα και τις γνώσεις και τους πόρους που χρειάζονται για την επίτευξη των στόχων που ετέθησαν. Τώρα η μεγαλύτερη ανάγκη είναι η δέλψη να χρησιμοποιηθούν αυτά τα πλεονεκτήματα πιο αποτελεσματικά για να λυθούν τα προβλήματα της υγείας.

Σήμερα, το μέλλον της Νοσηλευτικής και της Μαιευτικής είναι αβέβαιον. Όμως η περιφερειακή στρατηγική και οι στόχοι για την Υγεία για Όλους, παρέχουν στις Νοσηλεύτριες και τις Μαιές την ευκαιρία να δημιουργήσουν ένα συναρπαστικό προορισμό, για τον εαυτό τους, εργαζόμενες για την Υγεία για Όλους. Ποια θα είναι η επιλογή τους;
